

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institutvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XLI. Mira Ignatij opera conuersiones animarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

rum putasse non meriti solum ad mercedem ingentis, verum etiam ad honorem. Sed quando non sua, nunc sed boni res publici, salusque multorum ageretur, eius se iudicio, æquitateque permittere, foret ne fatis Christianum, pro refractario punire hominem quærendis Christo animis insudantem (nam quid sibi posset aliud opponi?) & vtrum fas esset illum pœnæ ignominia publicè notate, vt arcerentur ab illius colloquio, quos illi destinabat Deus ad meliora reducendos. His quidem ille, aut per illum Deus Rectoris animum conuenit, qui iam cæcum suum aduertens impetum, oculis prius quàm voce respondit; & prehensum manu Ignatium in aulam induxit expectatione, & discipulis refertam; tum multis ei cum lachrymis in genua procidens, iniuriæ veniam rogauit, quam ipsi, pariter, & Deo, vel annuisset fieri, vel non vetuisset. Est verò hic idem Iacobus Gouea qui Societate nondum stabilita Ioanni Tertio Lusitanæ Regi auctor fuit, vt in conuersionem Indiarum Ignatij socios adhiberet. Ex quo illa deinceps animarum messis vberima, cuius fecit sementem Xauerius, Indorum Apostolus, & qui Xauerij generosas arumnas, non minus animosè, quàm vestigia triuerunt, haudquaquam profecto Xauerium expugnasset Ignatij sanctitas, si dedecorata iniquo supplicio, ne sperare quidem in S. Barbaræ illius contubernium valuisset, nedum agere cum illo familiariter, auersaturo videlicet fastidio nobili, consuetudinem hominis ea infamia notati. Sic auctoritatem Ignatij quibus illam perditum ibant ipsius aduersarij, iisdem artibus diuina bonitas stabiluit. Nam Goueæ sensus talis viri ac tanti, tam humilibus publicè officiis testatus, consciuit Ignatio affectationem, plurimorum, sed omnium admirationem. Ipse proximæ auctor tempestatis, illius magister, non modo in gratiam cum illo rediit, sed amauit etiam illum vehementer, habuitque semper tanquam virum Dei, nec dissimilis fuit apud primos Vniuersitatis præceptores Moscosum, & Vallium illius existimatio. Præ cæteris tamen Martialis quidam Theologiæ Professor, intima illi necessitudine adhæsit, & de magnis diuinorum arcanis ab eo institui solitus, facillè animum induxit, hæc illum cœlesti magisterio dedicissè, quæ nulla in terris pulpita sonarent: atque eo processit, vt ei prius doctoris Theologi tradenda insignia deferret, quàm cursum artium peregisset, quod quidem Ignatius nec sustinuit audire; sed hinc non ægrè colligitur: illud cuiusmodi iudicium fuerit Vicarij Complutensis, quo tamdiu Ignatium silentio damnauit, quamdiu Theologus non esset.

Dum hæc Ignatio adsiprant auræ, haud quaquam eius ardor septis Collegij se tenere, ac licet æquè vt in Hispania non palam, quod esset gallicè imperitus, at occasione vbicumque se daret, ad opem miseris ferendam præsto esse. Pauca referam ex multis, quorum, in suscipiendo industria Charitas in conficiendo felicitas, æternam merentur memoriam. Homo impudicus alienam perditè deperibat, flocci habens vitæ discrimen perpetuum ob eam subire cui iam demens animam immolasset. Nihil omisit Ignatius ardoris, & contentionis quo ex tam præsentis, exitio infelicis eriperet vi-

XLI.

Mira Ignatij
opera conuer-
siones anima-
rum.

tam

tam, & temporariam, & æternam. At neque diuinis, nec humanis rationibus quicquam egit; aures enim, vt solet, & oculos, libido insana, ad omnem veri lucem, & recti auditum misero obturarat. Quare aliò conuersus antidotum ipsemet, vltro sanus & valens haurire decernit, quod à moribundo illud respuente venenum ac mortem expelleret. Hiems erat qualis Parisiis perfrigida, dies in noctem prona, aqua scelesto ad amicam eunti, ponte transmittenda. Illuc se abiectis vestibus collo tenus demergit Ignatius, tenebriorem expectans impudicum, Deum interea cum fletu enixè supplicans vt flagitiosi hominis propudiosos ignes extingueret, atque in hunc finem has suas lachrymas, & conglaciati dolorem corporis ne dedignaretur admittere. Oranti, & aquis in mediis argenti, en adest nocturnus amator solus secum totus, suisque cum turpibus animi simulachris. Huic Ignatius, vt primum audiri potuit, tremulum sed terribile intonans, verborum telis ardentibus tunc demum pectus misero confixit. Iret perditum sese, suoque se spurcus in luto conuolueret; æquè ad perniciem animæ, & vitæ periculum cæcus: se verò illic & pertinaciter hæsurum, & iunctis ad Deum precibus, luiturum illo suimet cruciatu eius nefarias sceditates: iret rediret quot noctibus, reperiturum se eodem, & loco, & statu, dum aut illum sua dementia, aut se quod supererat vitæ deficeret. Ad hæc infelix inhorruit, tum verba spiritus vehementis, tum miserandi tormenti spectacula, & apertis tandem tam inusitato, & cruciabili remedio in vtraque corporis, animique exitia oculis, ad frugem rediit, & amicissimus Ignatio, cui tanti steterat, semper fuit. Nec aut vulgarius, aut imbecillius, quo alium quendam, & Sacerdotem, & religiosum à turpissimi exempli moribus reuocauit. Erat hominis conditio, & gradus qui libertatem corrigendi in laico, licentiam facillè interpretaretur; re igitur, vt in similibus cum Deo, communicata diligenter, Dominica quadam, homini ad pedes accidit peccata confessurus, ac velut vnà persanandæ, & seranandæ conscientie gratia, vitæ omnis præterita, particularim lapsus omnes recenset; nec erat hæc sterilis, & nuda sui ipsius manifestatio, sed acti dolore & lachrymis ardens, ad exemplum imitationis lucem præferens audienti, cuius interea Deus sollicitabat mentem, eamque ipsi repræsentabat coram, hoc scelestiorem, quò Sacerdotis cœnobitæ, quam laici, multo sunt lapsus grauiores; exprobrabat eidem grauius cum intolerabili pudore suam durtiem ac frigus, illa errorum confessio interpuncta crebris suspiriis, & fletu, à quibus se tanto longius abesse sentiebat, quanto suum illum confitentem reum improbitate superabat, ac si tum foret Sacerdos Ignatius, munerum vices mutabantur, & rei sui locum, ipse iudex, dubio procul accepisset. Certò quidem habetur ante confessionem absolutam, fuisse ab eo qui primum fuerat mutatum pœnitus Sacerdotem, manifestasse deinde pœnitenti, animum pessimè laborantem, ei que præsidium ex eo ad emendationem petiisse, per quem iam erat morbi sui lethalis, cognitionem sensumque affectus, Potitus voto Ignatius curam eius suscepit; Exercitiis spiritus excoluit,

exemplar

exemplar vitæ pœnitentis ex eo effinxit haud paulò clarius, quàm soluta, ac perditæ antea fuisset. Fuere hæc duo ex ingeniosæ charitatis disciplina, Ignatij inuenta: tertium quod item Lutetiæ contigit, suppeditatum ab eodem qui eius materia extitit, seu potius à Deo pilcem sua esca captante. Adibat vir sanctus Doctorem Theologum, virum imprimis clarum, inuenit tudiculis ludentem, exceptusque magna comitate, inuitatus est etiam ad ludendum, siue honoris gratiâ, seu ioco: excusauit Ignatius inscitiam; ludi eius rudem, vt qui nec globulum tenuisset vnquam, neque tudiculum, sed vrgenti nihilo secius Doctori, ex interiore afflatu Ignatius, admittam, inquit, Illustrissime Domine quando ita iubes, prouocationem, verùm ea lege ne ioco ludam, nam mei similes pauperes, non decet ioco, sed lucro ludere. Cum autem mihi, præter me nihil sit, meipsum libenter in ludi pretium deponam; & siquidem ludo excidero, solidum mensum me tibi auctorabo ad præstanda quæcumque me posse censueris; at si è contrario victor euasero, vna mihi tantummodo in re morem geres, quàm à te repletam, tuis rationibus maximè opportuna. Conditur in conditionem, Deo vtrisque inspirante, vt proponeretur: & acciperetur, diuersè vtrisque luditur, tam enim feliciter ludum suum ludit Ignatius vt ne semel quidem annulo globulum Doctor traiecerit; euidenti planè auspicio numinis rectè Ignatij globulos, temerè, & indoctè missos dirigentis: quem ludi euentum in aliquid maius superiore consilio, sibi comparatum, optimus Doctor intelligens, manus dedit, & conuento stetit, acceptisque per integrum mensum ab Ignatio Exercitiis, eum inde prouentum legit quem semper proferrunt, vitæ scilicet vel in bonum, vel in melius castigatæ.